

Guy de Maupassant (1850 – 1893): Kulička (1879)

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

- B. 1. Doba a místo (děje);
2. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
3. Námět, témata, hlavní motivy;
4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

Hrabě však měl mezi předky tři velvyslance, a poněvadž vypadal jako diplomat, byl zastáncem obratného vyjednávání.

„Musíme ji přemluvit,“ řekl.

A tak kuli spiknutí. (...)

Hraběnka navrhla odpolední vycházku; jak bylo smlouveno, hrabě se zavěsil do Kuličky a zůstal s ní trochu pozadu. (...) „Vy tedy, milé dítě, chcete nás i sebe nechat raději zde, kde nám hrozí, stejně jako vám, přepadení Prušáků a jejich násilnictví, než byste souhlasila s ústupkem, který jste ve svém životě tak často povolila?“

Kulička neodpovídala. (...)

Hrabě přistoupil k hostinskému a tiše se zeptal:

„Už je to dobré?“

„Ano.“

Ze slušnosti spolucestujícím nic neříkal, ale přikývl lehce hlavou. (...)

Všichni se tvářili, jako by měli bůhvíco práce, odtahovali se od ní, jako by ve svých sukních roznášela nákazu. Potom vběhli do vozu a kulička vstupovala sama, poslední, a tiše usedla na své místo.

Zdálo se, že ji nevidí, že ji neznají; paní Loiseauová se na ni z dálky pohoršeně podívala a řekla polohlasně svému manželovi:

„To jsem ráda, že nesedím vedle ní.“

Dostavník sebou těžce škubl a cesta se začala.

II. Nebeletristický text:

A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;

B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Pruský Vilém I. jmenoval v r. 1862 předsedou vlády čelného junkera, sedmačtyřicetiletého **Otto von Bismarcka** a společně vystupňovali **pruský boj za sjednocení Německa pod postabsolutistickou a militaristickou vládou**. V r. 1864 Prusové s Rakušany rychle porazili Dánsko, čímž ovládli dosud sporná území Šlesvicko a Holštýnsko. Rakušanům se Prusové revanšovali překvapivou válkou v r. 1866: v krátké válce zdeptali rakouské síly u Sadové u Hradce Králové. Tím zanikl Německý spolek a Prusové navíc nadiktovali připojení Benátska k Itálii. V r. 1867 založili **Severoněmecký spolek** (německých států severně od řeky Mohanu), jímž vtiskli svůj rozhodující vliv většině německého území (spolkovým kancléřem byl Bismarck).

S touto podporou v zádech se obrátili na poslední stranu, která si silné, jednotné Německo nepřála. V r. 1870 vpadli do **Francie**, s níž také neměli velkou práci. Režim Napoleona III. se prostoduše nechal vyprovokovat k tomu, že válku sám vyhlásil, a situaci nezachránilo ani císařovo osobní velení armádě. V září byl Napoleon zajat a v Paříži vzápětí vypukla **Zářijová revoluce**, která jej svrhla, zrušila císařství a zřídila třetí, demokratickou republiku.

Druhý text je nepochybně z učebnice. Způsob podání je objektivní, o názorech autora se nedovídáme nic. Slovník textu je hutný, cítíme snahu napěchovat co nejvíc údajů na jednom místě. Důležité údaje jsou zdůrazněny tučným písmem, některé formulace jsou dynamické, aby upoutali pozornost mládeže (Rakušanům se Prusové revanšovali překvapivou válkou v r. 1866).

Objasněte celý děj povídky a její zakotvení v historických událostech. Podle jakého klíče autor vybral cestující v dostavníku? Jak to souvisí s realismem? V odpovědi nezapomeňte na pojem typizace. Kde je v povídce obsažen pohled autora?